

امیدآینده

نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده | سال سوم شماره ۲۰ | خرداد ۱۴۰۴

خانواده و امیدهای آینده...

امیدآینده

نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده

تحریریه : جمعی از پژوهشگران جمعیت

سرمدیر : جواد حجت

ویراستار : مریم سلطانی نسب

طراح و صفحه آرا : استودیو میز / میلاد جوادی

اهورا اجرایی : حمید وحیدی

نوبت چاپ : اول / شماره ۲۰ / خرداد ۱۴۴۰

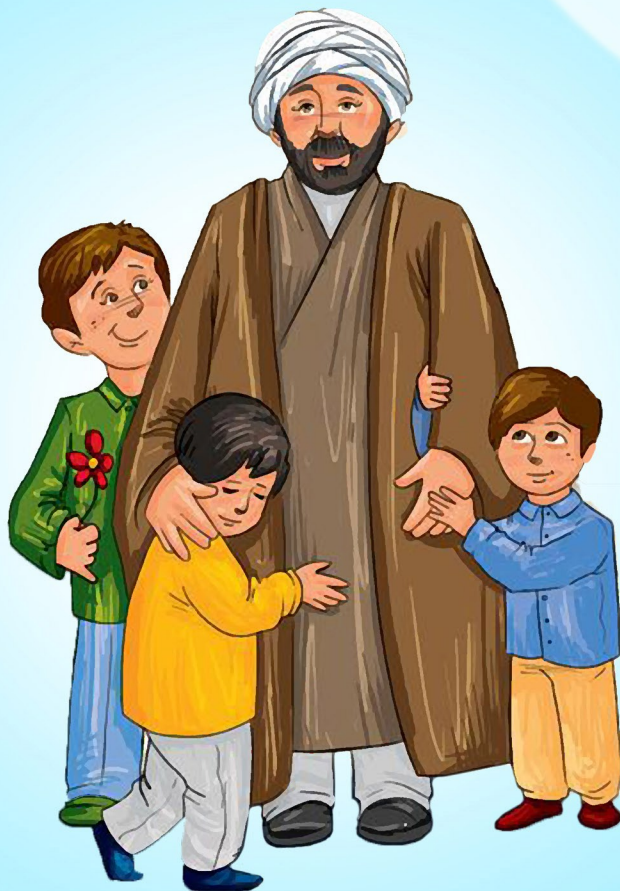
موضوع این شماره : خانواده و فرزندپروری

نوع انتشار : دیجیتال

رتباط با ما : کانال امید آینده در ایتا | @omide_ayande

شما کنشگران حوزه جمعیت می توانید
خاطرات یا اخبار فعالیت های خود را
برای ما ارسال کنید.

• درآمد

بچه ها باید مشتری خانه خدا باشند

۴۰ دقیقه قبل اذان از خانه زدیم بیرون و یک ربع بعد رسیدیم به کوچه ای که خدا آنجا خانه داشت. جلوی در از همسرم خداحافظی کردم و با آسانسور خودمان را رساندیم قسمت زنانه، دخترم؛ از یک کف دست خانه، که توی یک فضای بزرگ افتاده بود، به ثانیه نکشید تا همه قله های پست و بلند مسجد را فتح کرد. به همه سوراخ شنبه ها سرک کشید و مهرها را در کامیون کوچکی که همراهمان بود، بار زد. پیرزن ها چپ چپ نگاهم می کردند. خانم صادقی با صدای بلند گفت: مهر من رو کجا می بری؟ خانم صادقی در اثر استفاده مدام از چارپایه شماره سه، صاحب آن شده بود حواسم به چارپایه های بلا استفاده ای بود که تا آخر نماز نه نماز گزاری به آنها رجوع کرد، نه طفل وروجکی. راستی مسجد اصلا مشتری جوان و کودک نداشت. یک پایگاه دلباز و خوش آب و هوا بود برای گعده مو سفید کرده ها. تا صدای نماز خواندن همسرم بلند شد، دخترم ذوق زده گفت: آقا جان و لا بلای نماز گزارها دوید و خودش را رساند جلوتر از صف اول، جایی که از لای درز شیشه ای طبقه بالا، آقا جان دیده می شد. جانماز را بستم و کنار خودم خوراکی، اسباب بازی و موبایلم را گذاشتم که اگر برگشت، سرگرم شود. خانم مسنی که روی صندلی نماز نشسته بود زد سرشانه ام و بی مقدمه پرسید: سکنجبین بلدین درست کنین؟ خوشحال شدم که از شلوغ بازی دخترم گلایه نکرد. لبخند زدم و گفتم: نه همیشه آماده می خیریم. پیرزن نگاهش شیشه ای بود، لبهاش را کج کرد و گفت: باز ایا همه اش اسیده، خودت درست کن. دو شاخه نبات و یک لیوان سرکه سیب البته با عسل نجوشانده بهتره، گرم کنید. آمدم بگویم چشم که پیرزن ادامه داد: روزی یک استکان بده دخترت بخوره، آروم میشه. برگشتم به دخترم نگاه کردم که داشت بیخیال همه، عکسهای توی گوشیم را ورق میزد. گفتم: مشکلی نداره حاج خانم اقتضای سنشه، زن بغل دستیش دوید توی حرف ما؛ منظور خانم کمالی اینه که بچه تون بیش فعاله، با سکنجبین آروم میشه و دست به صندلی و مهر نمیزنه، پاروی مفاتیح خانم رجبی نمیداره! پشتک و وارو نمیزنه. البته خانم کمالی خبر نداشت که دخترم کله ملق را برای اولین بار، همان شب توی همان مسجد یاد گرفته و مادرش را سر کیف آورده! دوباره آمدم بگویم پس حسنین (ع) که وقت سجده، از سر و کول رسول خدا (ص) بالا می رفتند... که فقط گفتم چشم. قرار بود امام جدید مسجد، همان دم به شیخ عبدالزهرای پیامک دادم که من خیلی از مسجد خوشم آمده، نماز گزارهایش عالی هستند و از این به بعد من و فاطمه نورا هم هرروز با شما می آییم.

• فهرست

درآمد	۳
خانواده و فرزندپروری در کلام رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی)	۴
قرآن و روایات فرزندپروری	۴
خانواده و تربیت فرزند اسلامی	۵
تربیت فرزندان در سه مرحله	۵
احکام شرعی	۶
خبر خوب	۶
یادداشت	۷
چند نکته اخلاقی- تربیتی	۷
معرفی کتاب	۹
مخصوصات فرهنگی مرتبط با فرزندپروری	۹
گفتگو با حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید یاسر حسینی	۱۰

به نظر شما شماره بعدی نشریه امید آینده به چه موضوعی اختصاص دارد...؟

پاسخ و پیشنهاد خود را به آیدی @OMID_AYANDE ارسال کنید.

● خانواده و تربیت فرزند اسلامی

فرزند گلی است که پدر و مادر وظیفه دارند آن را به خوبی پرورش دهند و برای او نام نیک انتخاب کنند، قرآن پیاموزند، به او احترام بگذارند و ... در واقع شکل گیری شخصیت و رفتار کودک ابتدا از خانواده شروع می شود. اسلام دینی است که جایگاه خانواده را برای تربیت فرزند بسیار مهم می داند و به این موضوع نگاه خاص تری دارد. زیرا معتقد است فرزندان باید بر مبنای تعالیم الهی پرورش و تربیت شوند تا به تکامل واقعی برسند. در کانون خانواده است که گرایش دینی افراد، تقویت می شود و خمیر مایه شخصیت مذهبی، در آنان تکریم می یابد. پیامبر اکرم (ص) می فرمایند: هر نوزادی به فطرت (اسلام و توحید) متولد می شود، آن گاه پدر و مادر، او را به یهودیت و نصرانیت گرایش می دهند و از راه فطرت منحرف می سازند.

● بر اساس آموزه های اسلامی تربیت فرزندان در سه مرحله ذیل تعریف شده است:

۱. هفت سال نخست؛ مرحله خودمداری

مرحله خودمداری، دورانی است که کودک می بایست آزاد باشد، رشد نماید و مسئولیتی متوجه او نگردد. از این رو امام علی (ع) می فرماید: «يُرْخَى الصَّبِيُّ نَسْبًا»، تا هفت سالگی بر کودک سختگیری نمی شود. امثال این روایت بر این نکته تأکید دارد که مرحله قبل از ۸ سالگی، مرحله بازی است و بر پدران و مادران است که بی هیچ فشار و اجباری کودک را در بازی کردن آزاد بگذارند؛ جز بازیهای خطرناکی که والدین باید کودکان را از آنها اجتناب دهند.

۲. هفت سال دوم؛ مرحله اطاعت و فرمانبرداری

از ابتدای این دوره، آموزش رسمی به طور جدی شروع می شود. در این دوران، بر خلاف مرحله سیادت و کودکی، دیگر نباید او را کاملاً آزاد گذاشت، بلکه باید تمام اوقات وی تحت مراقبت منظم، برنامه ریزی شده و دقیق قرار گیرد، تا مسئله آموزش و تربیت او به خوبی پیش رود. اگر کودک در هفت سال اول در شرایط مساعدی رشد کرده باشد، برای هفت سال دوم که دوره اطاعت و فرمانبرداری و کسب تجربیات مفید است، آمادگی کافی خواهد داشت. از این رو، در این مرحله باید او را از جهت آداب و سنن اجتماعی، زندگی فردی، نظم و انضباط، عادت های پسندیده، صفات و سجایای اخلاقی و فرا گرفتن فنون و مهارت های مختلف مورد تربیت و آموزش قرار داد؛ زیرا رشد ذهنی، بالا رفتن قدرت حافظه، ظهور استعدادها، گرایش به زندگی اجتماعی، علاقه شدید به درک مجهولات و بسیاری اوصاف دیگر که به تدریج در این مرحله بروز می کند، فرصت بسیار مناسبی برای ساختن شخصیت اخلاقی و انسانی کودکان است.

● خانواده و فرزندپروری در کلام رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی)

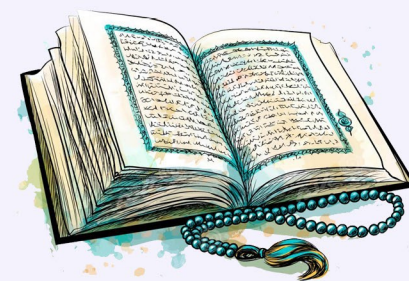
خانواده سلول اصلی جامعه

هم چنانکه بدن انسان از سلول ها تشکیل شده که نابودی و فساد و بیماری سلول ها به طور قهری و طبیعی، معنایش بیماری بدن است و اگر توسعه پیدا کند، به جاهای خطرناکی برای کل بدن انسان منتهی می شود؛ همینطور جامعه هم از سلول هایی تشکیل شده که این سلول ها، خانواده اند. هر خانواده ای یکی از سلول های پیکره اجتماع و بدنه اجتماع است. وقتی اینها سالم بودند، وقتی اینها رفتار درست داشتند، بدنه جامعه یعنی آن پیکره جامعه سالم خواهد بود.

رهبر معظم انقلاب در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی سیاست های کلی «خانواده» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب شده است، ابلاغ کردند.

با اسکن این بارکد می توانید متن سیاست های کلی خانواده را بخوانید

● قرآن و روایات فرزندپروری

یکی از بخش های مهم فرزندداری، تربیت آن است که قرآن در سوره های متعدد و در ضمن بیان سرگذشت انبیا و فرزندان آنان به مسائل تربیت فرزند آگاهی داده است. قرآن کریم می فرماید: «قُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا» بگو پروردگارا همان گونه که آنها مرا در کودکی تربیت کردند، مشمول رحمتشان قرار ده. پر واضح است منظور از تربیت در این آیه پروراندن قوای مادی و معنوی است. و یا «أَلَمْ نَرْبِكَ فِئًا وَلِيدًا وَلِئْتَ فِئًا مِّنْ عُمَرِكَ سِنِي» آیا ما تو را در کودکی پرورش ندادیم و سالهایی از زندگیت را در میان ما نبود؟ وجود مبارک نبی مکرم اسلام (ص) خطاب به امیر المومنین (ع) فرمودند: «علی جان اگر یک نفر به دست تو هدایت بشود، بهتر از هر آن چیزی است که خورشید بر او می تابد.» و یا در روایتی دیگر داریم «اَكْرُمُوا أَوْلَادَكُمْ» فرزندان خود را تکریم کنید. این نشان دهندۀ تربیت فعالانه است که باید یک کار میدانی، یک رفتار و یک دقت عمل هایی در مسیر تربیت فرزند شکل بگیرد.

• یادداشت:

ترساندن کودک

از بدترین آفت های تربیتی، ترساندن کودک است. کمتر عاملی مانند ترساندن کودک، به روان او لطمه می زند و متأسفانه این آفت در بین آفت های تربیتی، بیشترین رواج را در خانواده ها و جامعه ما دارد!

بعضی از آفت های تربیتی، فقط در خانواده های کم فرهنگ و ناآگاه وجود دارد، اما این آفت خطرناک، در بسیاری از خانواده ها، بلکه اکثر آنها، موجود است، جای بسی تعجب و تأسف است که در بین افراد تحصیل کرده و اهل مطالعه و حتی کسانی که موضوع شغل و تخصص شان «کودک» و «تعلیم و تربیت» است نیز این آفت مشاهده می شود!

ترساندن کودک از لُلو، غول، جن، مُرده، مرگ، سگ، گربه، حشرات، تاریکی، آمپول، دارو، دکتر، پلیس و هر چیز و هر کس دیگر و به هر شکلی که باشد، خلاف تربیت صحیح است و لطمه های سنگینی به روان و اعصاب کودک می زند و هیچ توجیه عاقلانه ای نیز ندارد. حتی ترساندن کودک از کارد، کبریت، گاز، برق، بخاری و مانند اینها نیز به شکلی که بین مردم رواج دارد، صحیح نیست؛ بلکه خطر آشیایی را که برای کودک، خطرناک است باید با توجه به سن و ظرفیت او برایش توضیح داد، نه آنکه او را ترساند و کودکی که هنوز درک کافی برای فهمیدن این توضیحات را پیدا نکرده، باید اشیاء خطرناک را از دسترس او دور کرد.

ترسیدن خود والدین و بزرگترها نیز باعث ترس کودک می شود؛ مثلاً هنگامی که کودک، چهره هراسان و مضطرب مادر را در برخورد با پدیده ای غیر منتظره مشاهده می کند، خواه ناخواه دچار ترس و اضطراب می گردد.

بسیاری از بیماری های روانی مانند اضطراب، افسردگی، دلهره، نگرانی و پریشانی، از همین ترساندن ها نشأت می گیرد و انسان را در طول عمر، رنج می دهد. این ترساندن ها، جرأت و شهامت را در انسان بشدت ضعیف می کند و او را از اقدام به کارهای بزرگ باز می دارد و استعدادها و خلاقیت ها را در او خاموش و ضعیف می گرداند.

کودک، پدر و مادرش را راستگو می داند و وقتی از آنان می شنود که: «الآن لُلو می آید و تو را می خورد»، واقعاً باور می کند و در یک دلهره دائم قرار می گیرد و زندگی اش با ترس و اضطراب دائمی همراه می شود.

ترساندن کودک، یک جنایت است و پدر و مادر و مربی خیرخواه نباید دست به چنین جنایتی بزنند.

(دکتر علی اکبر مظاهری، کتاب هشدارهای تربیتی)

• چند نکته اخلاقی - تربیتی:

۱. فاصله سنی بچه ها چند سال باشد؟

از نظر تربیتی فاصله بین بچه ها باید به اندازه ای باشد که بتوانند همبازی هم باشند و همدیگر را درک کنند. بچه ها با تفاوت سنی بالا، نمی توانند همبازی هم باشند. به همین دلیل هم کار پدر و مادر بعد از بچه دوم، خیلی سخت می شود. اگر فاصله بین بچه اول و دوم، به اندازه ای باشد که این دو وقت همدیگر را پُر کنند، به شدت تربیت آسان می شود و بجز اوایل به دنیا آمدن بچه دوم، در وقت پدر و مادر، صرفه جویی می شود. در غیر این صورت، هر دو بچه به صورت مستقل، وقت پدر و مادر را می گیرند، ... پس، فاصله سنی زیاد بین بچه ها، نه تنها کمکی به مسئله تربیت نمی کند؛ بلکه کار تربیت را هم سخت تر می کند. ... حداکثر فاصله میان بچه ها در شرایط عادی، نباید از سه یا سه سال و نیم، بیشتر بشود. هر اندازه فاصله بچه ها از این عدد بیشتر شود، وقت پدر و مادر برای تربیت آنها، بیشتر گرفته می شود.

(محسن عباسی ولد، کتاب ایران جوان بمان، ص ۱۸۲)

۳. هفت سال سوّم؛ مرحله وزارت

در این دوره که دوره تشخیص طلبی جوان است و به شدت میل به استقلال دارد و تمایلات در این دوره بیشتر است، وظیفه مربی است که به این تمایلات اعتدال ببخشد و غرایز سوزانی را که زبانه می کشند و هر لحظه ممکن است جوانی را طعمه حریق نماید، مهار کند و جوان را از پرتگاه ارضای نادرست غرایز نجات دهد و او را وزیر و مشاور خویش قرار دهد؛ به دلیل این که این مرحله، هنگام شکوفایی فکری و «خودمدیری» است. در این مرحله عواملی چون مشورت کردن و تبادل افکار می تواند در رشد عقلی جوان نقش مؤثر ایفا کند.

• احکام شرعی

آیا از نظر اسلام فرزندان بر والدین حق و حقوقی دارند؟

بله از منظر اسلامی همان گونه که فرزندان در قبال والدین خود وظایف و تکالیفی دارند، والدین نیز در قبال فرزندان خود مسئول هستند. مهم ترین حقوق فرزندان بر والدین عبارتند از:

تربیت، تعلیم و آموزش، تکریم فرزندان، برگزیدن نام نیکو، تغذیه حلال، رعایت مساوات و عدالت میان فرزندان، فراهم کردن مقدمات ازدواج و محبت و مهرورزی.

• خبر خوب:

۱. سرعت یافتن فرآیند صدور مجوز تأسیس کودکان

سرپرست سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک با اشاره به اقدامات انجام شده، گفت: این سازمان متولی اصلی حوزه اوان کودکی است و طبق اسناد بالادستی و تأکیدات برنامه هفتم پیشرفت، برنامه های خود را با قدرت ادامه خواهد داد تا بتواند هدف اصلی که پوشش کامل کودکان ۴ تا ۶ سال با تأکید بر مناطق کم برخوردار است را محقق کند، تا همه این کودکان از فرصت پیش دبستانی بهره مند شود. حکیمزاده تسریع و تسهیل فرآیند صدور مجوز برای تأسیس کودکان ها را یکی دیگر از اولویت های سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک در دور جدید برشمرد.

با اسکن این بارکد می توانید متن خبر را بخوانید

۲. امیدآفرینی در میان کودکان و نوجوانان

پیک امید به عنوان یکی از مهمترین برنامه های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، در مناطقی که امکان حضور کودکان و نوجوانان در مراکز فرهنگی ثابت و سیار کانون وجود ندارد، فعالیت می کند. این برنامه با حضور مربیان، هنرمندان و نویسندگان داوطلب، به ترویج روحیه کار جهادی و امیدآفرینی در میان کودکان و نوجوانان می پردازد.

کانون پرورش فکری با اجرای برنامه های پیک امید، گام مهمی برای عدالت فرهنگی و ارائه خدمات به کودکان و نوجوانان مناطق محروم و بحران زده برداشته است. این برنامه ها نه تنها به غنی سازی اوقات فراغت کودکان و نوجوانان کمک می کند، بلکه امید و نشاط را در میان آنها زنده نگه می دارد.

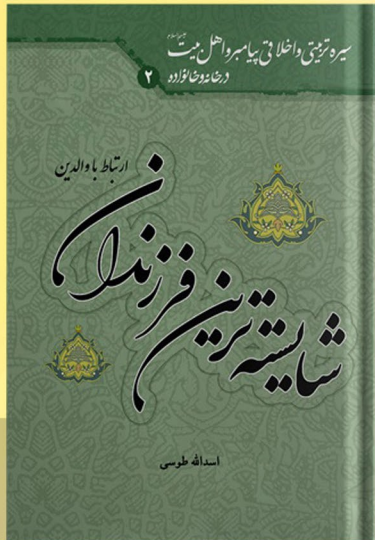

با اسکن این بارکد می توانید متن خبر را بخوانید

● محصولات فرهنگی مرتبط با فرزندپروری

۱- کتاب شایسته ترین فرزندان

کتاب شایسته ترین فرزندان با محوریت سیره تربیتی و اخلاقی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) در خانه و خانواده به قلم حجت الاسلام اسدالله طوسی در ۴۲۸ صفحه توسط انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینیر (ر) به زیور چاپ آراسته شده است. در این کتاب خوانندگان با شیوه های اخلاقی و تربیتی و معاشرتی پیامبر (ص) و ائمه (ع) در خانواده و امور زندگی آشنا می شوند. نویسنده در آغاز درباره جایگاه و منزلت توحید، نفی کفر و شرک و خرافه پرستی سخن گفته و سپس مخاطبان را با مفاهیم تربیت، سنت و سیره و حجّیت و اعتبار سیره آشنا می سازد و در همه امور زندگی فردی و اجتماعی کارآمدی سیره ائمه (ع) و روش موثر آنها را در برخورد با حوادث و مصائب و مشکلات به مخاطبان آموزش می دهد.

۲- کتاب ادامه من

کتاب «ادامه من، تربیت فرزند در مکتب پیامبر (ص) و اهل بیت (ع)» به قلم حمیدرضا اسلامی نگاشته شده است و توسط انتشارات بقیه العترة در ۱۳۷ صفحه با موضوع تربیت فرزند و به صورت یک مکالمه دو طرفه به زیور چاپ آراسته شده است. نویسنده در قالب داستان به برخی سئوالات والدین در مورد تربیت کودک پاسخ می دهد. این کتاب در ۹ فصل تدوین شده و مباحثی همچون: محیط های تربیتی، نقش آزادی در تربیت، دورانهای سه گانه تربیت، نقش والدین در تربیت، جایگاه خودسازی در تربیت فرزند، جایگاه محبت در تربیت و... در آن با ادبیات داستانی که باعث جذابیت بیشتر برای خواننده می شود گنجانده شده است. استناد به روایات تربیتی اهل بیت (ع) از دیگر ویژگیهای این کتاب است.

مستند «کودک من»

مجموعه مستند «کودک من» در ۱۰ قسمت ۴۰ دقیقه ای با موضوع رفتارشناسی و تربیت کودکان تولید شده و می تواند راهنمایی برای خانواده های صاحب فرزند باشد. «کودک من» در دنیای خانواده ها جستجو می کند تا به پرسشهای آنها پاسخ دهد، پرسش هایی که شاید والدین دیگری به دنبال پاسخ آن باشند. از جمله اینکه چرا کودک من اینگونه رفتار می کند؟ ریشه این رفتارها از کجاست؟ و راه برطرف کردن آنها چیست؟ این مجموعه از خانواده هایی سراغ گرفته که کودکان سه تا دوازده سال دارند و در رابطه با فرزندانشان با چالش های جدی ای مانند پر خاشگری، بد غذایی، گوشه گیری، افسردگی و نداشتن اعتماد به نفس رو به رو هستند. راوی و کارشناس این مجموعه مستند، خانم هاجر سجاد روانشناس کودک است.

با اسکن این بارکد می توانید این مجموعه مستند را تماشا کنید

۲. حریم تقوای الهی

فرزند اگر احساس کند پدر و مادر در رفتار و اخلاق، مراعات قدرت مافوقی را می کنند، او هم رعایت خواهد کرد؛ به این ترتیب فرزند از اول از طریق والدین وارد حریم تقوای الهی می شود. فرض کنید خانواده ای به تفریح رفته اند، پدر در صحرا به کشتگاه گندم که می رسد، دقت می کند برای عبور از آنجا راه طولانی تری را پیدا کند تا روی گندم های مردم پا نگذارد. بچه که این احتیاط و تقوا را می بیند، در عمل تقوا و «لا اله الا الله» را یاد می گیرد.
(به نقل از آیت الله حائری شیرازی در موضوع تربیت دینی کودک)

۳. کودک انتخاب گر

به بچه فرصت اظهار نظر بدهید. بگذارید یک حرف پرت بزند؛ یا استدلال غلط بکند، یک نتیجه غلط هم بگیرد و حتی تا آنجا که خسارت شکننده ندارد، دنبال این نتیجه غلط برود و خودش یک تجربه به دست بیاورد. تجربه های تلخی که این بچه ها خودشان با اعمال حق اختیار به دست می آورند از یک کتاب نصیحت سعدی و فردوسی و لقمان بالاتر است، از یک مجموعه حدیث امامان و پیامبران بالاتر است و حتی می تواند از همه قرآن برای او ارزنده تر باشد. قرآن می گوید من کتاب نصیحت و هدایت هستم؛ اما برای چه کسانی؟ برای انسان انتخاب گر. تو با این کار (ندادن حق انتخاب به کودک) زمینه نقش قرآن را از بین میبری. زمینه نقش حدیث را از بین میبری. (کتاب نقش آزادی در تربیت کودکان).

۴. بزنگاه نصیحت

یکی از زمان های مناسب برای نصیحت کردن به بچه، وقتی است که می آید به آدم گله می کند. مثلاً می آید می گوید: بچه همسایه به من فحش داد. شما به او بگویید خیلی ناراحت شدی؟ اوقات تلخ شد؟ خیلی سخت بود؟ می گوید: بله. به او بگو: پس اگر یک دفعه خودت فحش بدهی چه قدر برای آنها سخت می گذرد؟ او درست متوجه موضوع می شود. متوجه می شود که این کار بد است. بزنگاه نصیحت، همان وقتی است که بچه ظلمی به او شده، به او می گویی دیدی ظلم بد است؟ ظلم نکن.
(آیت الله حائری شیرازی (ره)، کتاب راه رشد، جلد ۳)

مستند «خد»

با اسکن این بارکد می‌توانید این مجموعه مستند را تماشا کنید

این برنامه تلاش می‌کند، با مروری بر شیوه‌های تربیت فرزند از گذشته تا روزگار مدرن، تأثیرات سبک زندگی جدید، رسانه‌ها و ... بر روشهای تربیت فرزند را بررسی کرده و اتفاقاتی را که موجب شده است تربیت فرزند در ذهن بسیاری از والدین پُر دردسر و سخت به نظر برسد، را بیان کند. این مجموعه مستند کاری از مرکز مستند سوره به تهیه‌کنندگی محسن کریمی‌ان و کارگردانی مهدی افضل زاده است.

● روابط پدر و مادر؛ مهمترین عامل در تربیت فرزندان است

گفتگو با حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید یاسر حسینی
(دکترای تعلیم و تربیت و استاد حوزه و دانشگاه)

۱. یکی از منشاءهای بروز آسیب‌های اجتماعی در جامعه امروزی، عدم تربیت صحیح کودکان و فرزندان شمرده می‌شود، لطفاً در این خصوص برای ما توضیح بفرمایید.

تربیت فرزند و فرزندآوری دو موضوع بسیار مهم برای جامعه امروزی ما می‌باشد. اگر بخواهیم به سمت جامعه در تراز انقلاب اسلامی حرکت کنیم باید تربیت را جدی بگیریم. از منظر اسلام تربیت مهمترین رسالت انبیاء شمرده شده است لذا پیامبر اکرم (ص) فرمودند: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ». لذا وقتی حوزه امنیت روانی و امنیت ایمانی جامعه به خاطر برخی از اقدامات افراد تحت تأثیر قرار بگیرد، اسلام حساسیت نشان می‌دهد و حدود و تعزیراتی برای آنها تعیین کرده و حتی مومنین را موظف به امر به معروف و نهی از منکر نموده است.

بنابراین تربیت هم برای اسلام مهم هست و هم برای جامعه؛ زیرا تربیت فرزندان بر جامعه تأثیرگذار است. تربیت به یک معنا شکل‌گیری شخصیت است که سه عنصر وراثت و جنبه‌های ژنتیکی، محیط و اراده فرد در آن موثر است؛ در نتیجه وقتی تربیت موثر و اسلامی باشد قاعدتاً اثرات مطلوبی بر جامعه می‌گذارد. اگر جامعه سالم می‌خواهیم باید به تربیت بپردازیم و مهارت‌های تربیتی خانواده‌ها را ارتقاء ببخشیم.

در تربیت فرزندان چهار سبک تربیتی وجود دارد که هر کدام اثراتی را برای خانواده، فرد و جامعه به دنبال دارد:
- سبک مستبدانه: در این سبک، سطح کنترل بالاست اما حمایت از فرزندان و پاسخ به نیازهای آنها پایین است.
- سبک طردکننده: در این سبک، کنترل، حمایت و محبت به فرزندان و پاسخ به نیازهای آنها پایین است.
- سبک سهلگیرانه: در این سبک، کنترل پایین، حمایت و محبت به فرزندان و پاسخ به نیازهای آنها بالاست.

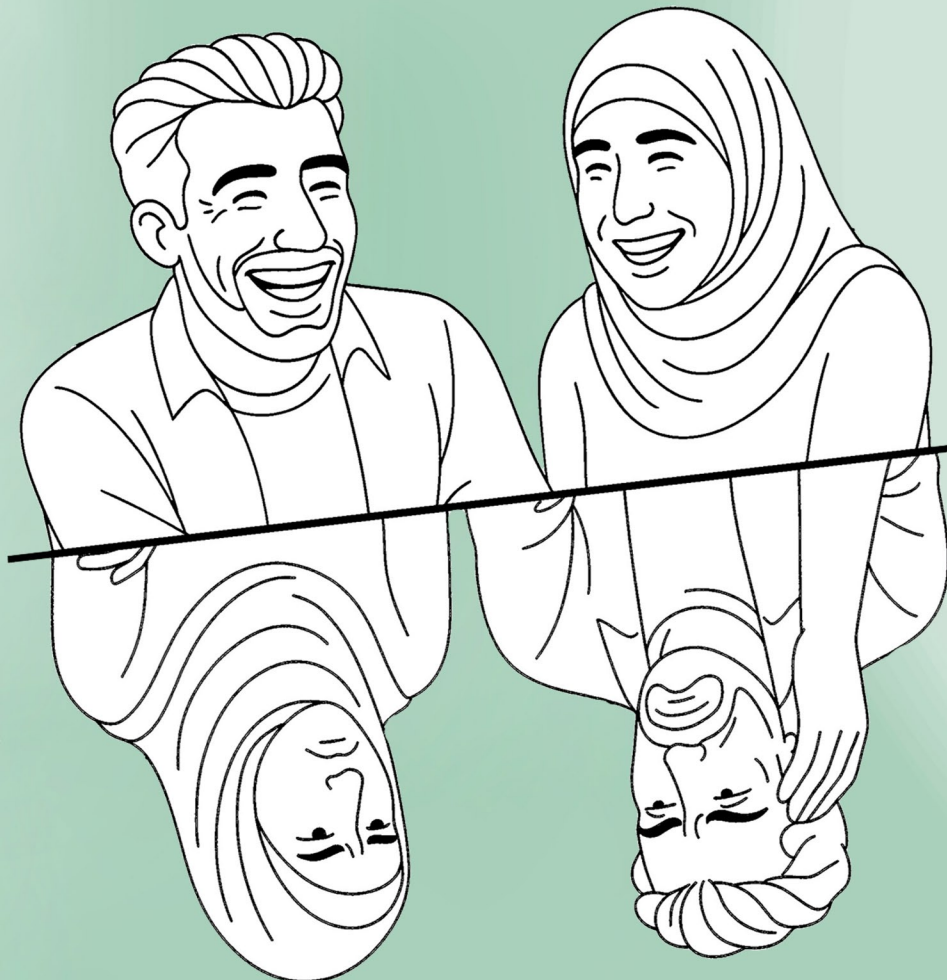
برای شنیدن صوت این مصاحبه
بارکد بالا را اسکن کنید.

- سبک مقتدرانه: این سبک از تربیت را بهترین سبک می‌شمرند. در این سبک، کنترل، حمایت و محبت به فرزندان و پاسخ به نیازهای آنها در سطح مطلوبی قرار دارد.

قاعدتاً هر چه تعداد خانواده‌هایی که سبک تربیتی مقتدرانه را انتخاب می‌کنند بیشتر باشد، اثرات مثبتی بر اجتماع خواهد گذاشت و مانع از بروز آسیب‌های اجتماعی برای نوجوانان و جوانان خواهد شد.

۲. متأسفانه یکی از القائات حاکم بر فضای عمومی جامعه سخت بودن فرآیند تربیت چندفرزند در خانواده برای والدین است، در این خصوص توضیحاتی را برای ما بفرمایید.

باید آسیب‌شناسی کنیم که ریشه‌های این شبهه و تفکر از کجا به وجود می‌آید. یک مسئله این است که اساساً نگاه ما به فرآیند تربیت فرزندان چگونه است؟ اساسی‌ترین، محوری‌ترین و مهمترین عامل در تربیت فرزندان روابط پدر و مادر با همدیگر است. رابطه پدر و مادر با یکدیگر منوط به حضور یک فرزند یا چند فرزند نیست؛ چرا که والدین چه فرزند داشته باشند و چه نداشته باشند باید دارای روابط مطلوب با یکدیگر باشند. تربیت فرزندان هم چیزی غیر از این نیست. در واقع فرزندان، محصول سبک رابطه پدر و مادر هستند که داشتن رابطه الگو و نیکو برای والدین موجب تربیت صحیح آنها می‌شود. پس تعداد فرزندان تأثیرگذار بر این رابطه نمی‌باشد.

گره اصلی در نگرش
جامعه به فرزندآوری است

در زندگی یک سهم تربیت
برای خدا داشته باشید

موشن گرافی جوان و نیروی
انسانی وارداتی نیست

امیدآینده

نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده

امیدآینده | نشریه اختصاصی جمعیت و خانواده | سال سوم شماره ۲۰ | خرداد ۱۴۰۴

ارتباط با ما: @omide_ayande

با اسکن این کیو آر کد ، به صفحه ما در ایستا متصل شوید.

شما کنشگران حوزه جمعیت می توانید خاطرات یا اخبار فعالیت های خود را برای ما ارسال کنید.